

3. Медіація як засіб вирішення конфліктів. Технологія медіації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://stud.com.ua/49682/psihologiya/mediatsiya_zasib_virishennya_konfliktiv

4. Традиційне та інноваційне навчання: порівняльний аналіз [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/14470309/pedagogika/traditsiynne_innovatsiynne_navchannya_porivnyalniy_analiz

5. Фасилітація. Модерація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jak.magey.com.ua/articles/fasilitacija-moderacija-mediacija.html>

6. Nickols F. Mentor, Mentors and Mentoring. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.home.att.net/~nickols/mentor.htm – 2007.

References

1. Duchkivcka I.M. Innovazijni pedagogichni tehnologii : navh. pocibnuk / I. M. Duchkivcka. – K. : Akademvudav, 2004.

2. Koshechko N. V. Metoduka vukladannja u vuschij schkoli : navh. pocibnuk / N. V. Koshechko. – Nigin. : NDU im. M. Gogolja, 2013.

3. Mediation as a means of resolving conflicts. Mediation technology. [Electronic resource]. – Access mode: http://stud.com.ua/49682/psihologiya/mediatsiya_zasib_virishennya_konfliktiv

4. Traditional and Innovative Learning: Comparative Analysis [Electronic Resource]. – Access mode: http://pidruchniki.com/14470309/pedagogika/traditsiynne_innovatsiynne_navchannya_porivnyalniy_analiz

5. Facilitation Moderation [Electronic resource]. – Access mode: <http://jak.magey.com.ua/articles/fasilitacija-moderacija-mediacija.html>

6. Nickols F. Mentor, Mentors and Mentoring. [Electronic resource]. – Access mode: www.home.att.net/~nickols/mentor.htm

Надійшла до редколегії 12.01.18

N. Koshechko, PhD (Pedagogical Sciences), Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

INNOVATIVE TECHNOLOGIES OF PEDAGOGICAL CONFLICTOLOGY STUDENTS TRAINING

The article is devoted to the analysis of topical ideas on the problem of teaching students of high school pedagogical conflictology. Specific emphasis is put on the technology of its study. The urgency of the problem lies in the fact that in today's Ukraine, pedagogical conflictology is gradually formed due to theoretical-empirical research. Scientists are actively developing historical, comparative, methodological, didactic and other aspects of it. From the beginning of the XXI century, pedagogical conflicts began to be studied in higher educational institutions due to the new discipline – pedagogical conflictology.

Pedagogical conflictology – a field of scientific psychological and pedagogical knowledge about ways, ways and means of anticipation, prevention and overcoming of contradictions arising in the educational process of educational institutions. Knowledge of the essence, specificity and prevention of pedagogical conflicts in higher education can enhance the professional, intellectual and personal competence of students, teachers and heads of higher educational institutions.

In the modern high school of Ukraine, it is desirable to prioritize not only traditional but also innovative educational technologies: coaching, mentoring, mediation, moderation and facilitation, which provide a high level of knowledge acquisition, acquisition of qualitative skills and abilities of students and have a perspective potential for the realization of the goals and objectives of the discipline. "Pedagogical Conflictology".

After all, an important aspect of the professional training of students is not only the mastering of the relevant knowledge, but also the development of specific skills, which is possible in terms of practical training activities, which is a fundamental basis for the mastering of the discipline "Pedagogical Conflictology". In it the exclusive attention is directed to the development of students skills, skills of communicative activities, on its technology. In the field of education communicative, vocational and pedagogical competence becomes the main tool of the successful personality.

Keywords: pedagogical conflictology, students' learning technology, coaching, mentoring, mediation, moderation, facilitation.

УДК 371.385:811.111 <https://doi.org/10.17721/2415-3699.2018.7.09>

Я. Крапчатова, канд. пед. наук, доц.
О. Головка, ст. викладач,
Національна академія Служби безпеки України, Київ

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В АУДІЮВАННІ ТА ГОВОРІННІ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Проаналізовано інтерактивні технології для навчання говоріння та комп'ютерні технології для навчання аудіювання, які застосовуються для вдосконалення іншомовної комунікативної компетентності студентів вищих навчальних закладів. Представлено тестові завдання для перевірки рівня сформованості англomовної компетентності в аудіюванні на кожному з етапів роботи з аудіотекстом і найбільш поширені структури Кагана, що можуть ефективно використовуватися для розвитку умінь говоріння на занятті з іноземної мови.

Ключові слова: аудіювання, говоріння, іншомовна комунікативна компетентність, інтерактивні методи, тестові завдання.

Постановка проблеми. Наразі іншомовна комунікативна компетентність є необхідною складовою професійної іншомовної комунікативної компетентності. Тому перед викладачами іноземних мов вищих навчальних закладів гостро постає проблема пошуку шляхів підвищення пізнавального інтересу студентів до вивчення іноземної мови, зміцнення їх позитивної мотивації до навчання. Однією з можливостей розв'язання даної проблеми є запровадження у навчальний процес технологій інтерактивного навчання.

Педагогічні технології є сукупністю способів педагогічної взаємодії, послідовна реалізація яких гарантує вирішення педагогічних завдань. Технології інтерактивного навчання – це така організація навчального процесу, за якої неможлива неучасть у процесі пізнання. Українські педагоги О. Пометун та Л. Пироженко вважають, що інтерактивні освітні технології – це організація засвоєння знань і формування певних умінь і навичок через сукупність особливим способом організованих навчально-пізнавальних дій, що полягають у активній взаємодії сту-

дентів між собою та побудові міжособистісного спілкування з метою досягнення запланованого результату [1]. Метою застосування інтерактивних технологій є створення умов, у яких студенти взаємодіють між собою. На заняттях створюється можливість обговорення різноманітних питань, доведення, аргументування власного погляду, взаємодія викладача і студента, яка орієнтує особистість на розвиток її творчих розумових здібностей та комунікативної компетентності. Крім того, глобальні інтеграційні процеси в культурно-освітній і науково-технічній сферах України зумовлюють підготовку кваліфікованих спеціалістів, які матимуть змогу орієнтуватися під час професійних комунікацій; адаптуватися до умов іншомовного середовища, необхідних для контактів; використовувати навички і вміння аудіювання та говоріння; забезпечувати досягнення порозуміння у міжкультурній комунікації як усній, так і письмовій. Зазначене вище свідчить про необхідність готувати майбутніх фахівців, здатних вільно спілкуватися іноземною мовою, рефлексувати, контролювати й удосконалювати свої вміння

впродовж усього життя за допомогою сучасних інтерактивних засобів, зокрема тестових завдань для навчання аудіювання та різноманітних інтерактивних технологій для навчання говоріння.

Метою статті є аналітичний розгляд окремих способів використання дидактичного потенціалу інтерактивних технологій з метою удосконалення умінь іншомовних компетентностей в аудіюванні та говорінні студентів вищих навчальних закладів (ВНЗ).

Стан дослідження. О. Пометун та Л. Пироженко об'єднують технології інтерактивного навчання у чотири групи залежно від мети заняття та форми організації навчальної діяльності [3]. Згідно даної класифікації виділяються інтерактивні технології колективно-групового навчання, інтерактивні технології кооперативного навчання, інтерактивні технології ситуативного моделювання та інтерактивні технології опрацювання дискусійних питань.

Різнорічні аспекти інформаційних технологій розглядаються сьогодні підрозділом Ради Європи, Європейським Центром Сучасних Мов, мета якого полягає в реформуванні підходів до викладання та навчання іноземних мов. Зокрема, інформаційні технології досліджуються як невід'ємна складова самонавчання (К. Морроу (K. Morrow), Дж. ван Ек (J. van Ek), Дж. Трім (J. Trim)), електронні тестові завдання розглядаються як рефлексивний засіб контролю (Д. Ньюбай, (D. Newby), Р. Аллан (R. Allan), А. Феннер (A. Fenner), Б. Джонс (B. Jones), Г. Коморовська (H. Komorowska), К. Согікян (K. Soghikyan)) тощо.

Виклад основних положень. Найбільш вагомими перевагами кооперативного навчання є підвищення академічних результатів студентів, розвиток здатності критично мислити, нестереотипно сприймати людей, прагнення студентів до співпраці та конструктивної соціалізації, особистісне зростання та позитивне ставлення студентів до викладачів та навчального закладу. На сьогоднішній день кооперативне навчання є більш поширеним в американській системі середньої та вищої освіти. Розробкою ідеї кооперативного навчання займаються такі вчені як доктор філософії та психології Стенфордського університету Еліот Аронсон, доктори Роджер та Девід Джонсони у Центрі Кооперативного навчання університету Мінесоти (США), доктор Спенсер Каган, голова Інституту ресурсів для вчителів США, доктори Йаель і Шломо Шарани в університеті Тель-Авіва в Ізраїлі та доктор Роберт Славін в Університеті Джона Гопкінса у місті Балтимор, штат Меріленд (США).

Базуючись на вище вказаних роботах були розроблені такі принципи кооперативного навчання: позитивна взаємозалежність, індивідуальна відповідальність, рівна участь у взаємодії та одночасність взаємодії. Організація позитивної взаємозалежності в групі досягається шляхом визначення спільної мети, спеціального розподілу завдання, призначенню ролей, надання додаткових балів кожному з учасників у випадку успішності всієї команди та призначення колективної винагороди. Індивідуальна відповідальність виникає тоді, коли викладач перевіряє не тільки кінцевий результат діяльності всієї групи, а й роботу кожного студента окремо. Рівна участь у взаємодії передбачає, що під час виконання завдання кожний студент отримує однакову з іншими учасниками можливість виконання завдання. Одночасність взаємодії залежить від кількості студентів, залучених до співпраці у межах однієї групи [2].

Наразі найбільш відомими методами кооперативного навчання є Метод Спенсера Кагана, Метод Д. Джонсона і Р. Джонсона "Навчаємось разом", Метод навчання в команді Р. Славина, Метод Е. Аронсона "Пилка", його модифікація "Пилка – 2" Р. Славина та Метод організації дослідної групової роботи студентів Шломо Шарана та Йаель Шарана. Оскільки метод Спенсера Кагана включає елементи інших методів і є найбільш наближеним до

реального життя, він є найприйнятнішим для вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах. Метод С. Кагана представляє собою низку структур, відомі як Структури Кагана. Структура являє собою певну послідовність дій студентів, за допомогою якої організовується взаємодія особистостей на занятті. Дані структури є надзвичайно ефективними, оскільки викладач може використовувати структуру багаторазово, змінюючи лише її змістове наповнення. Крім того, структури можуть використовуватись у будь-якому навчальному процесі, в межах традиційного заняття, на різних етапах уроку та з різним навчальним матеріалом.

Зупинимось на найбільш поширених структурах, зберігаючи їх оригінальні назви. Структура *Rally Robin* передбачає, що студенти по черзі дають відповіді або висловлюються на задану тематику. Структура *Rally Read* дозволяє організувати парну роботу, впродовж якої студенти по черзі читають частину тексту і відповідають на запитання для перевірки розуміння прочитаного. Структура *Timed Pair Share* використовується для організації парної роботи, впродовж якої студентам відводиться однакова кількість часу для висловлення своєї думки.

Структура *Team Statement* передбачає, що студенти об'єднуються у команди, щоб спільно сформулювати визначення того чи іншого поняття. Кожний член команди дає своє визначення поняття, потім індивідуальні ідеї об'єднуються для вироблення спільного визначення, що найширше розкриває зміст поняття та діляться своїми думками з іншими парами або всією групою.

Структура *Three-Step-Interview* виконується відповідно до таких етапів:

- 1) один студент ставить запитання, інший відповідає;
- 2) відбувається зміна ролей;
- 3) утворюються групи з 4 осіб, в яких студенти по черзі розповідають про що вони дізналися.

Структура *One Stray* передбачає, що один із учасників групи переходить в іншу команду для обміну інформацією. Структура *Rally Coach* дає можливість студентам, що працюють у парі, по черзі виконувати функцію помічника, у той час, як партнер виконує завдання. Студентові, що виконує роль помічника, надаються ключі до завдання. [2]

Структура *Inside-Outside Circle* дає можливість студентам, що працюють у парі, задавати питання та краще дізнатись одне одного. Тому застосування даної структури значно покращує навички іншомовної комунікації та є ефективним засобом при відпрацюванні нової лексики, повторення визначень слів, підготовці до майбутніх іспитів та інших випробувань тощо. Розглянемо докладніше дану структуру. Вона виконується відповідно до таких етапів:

- 1) вчитель або студенти готують питання для обговорення;
- 2) студенти формують пари, причому студент з кожної пари формує велике коло обличчям назовні;
- 3) решта студентів стають обличчям до своїх партнерів;
- 4) студенти внутрішнього кола задають питання студентам зовнішнього кола, які на них відповідають;
- 5) партнери змінюють ролі (даний етап може бути відсутній);
- 6) студенти внутрішнього кола обертаються за годинниковою стрілкою до нового партнера;
- 7) дані етапи можуть повторюватись.

Безумовними перевагами даних структур є позитивна взаємодія учасників. За сприятливого психологічного клімату у студента відбувається усвідомлення себе та своїх особистісних якостей як цінності, що є важливою умовою формування почуття власної гідності, самоповаги та прагнення до самовдосконалення [3].

Інтерактивні технології зумовлені необхідністю активного навчання, де студент стає суб'єктом навчальної діяльності, вступає в діалог з викладачем, бере активну

участь у виконання творчих завдань. Перевагою використання інтерактивних технологій є здатність всіх студентів долучатися до активної роботи. Внаслідок цього недостатньо підготовлені студенти починають відчувати впевненість у власних силах, студенти з достатнім рівнем розвитку іншомовної комунікативної компетентності усвідомлюють користь власної діяльності.

Невід'ємним засобом інтерактивного навчання англійської мовної компетентності в аудіюванні (АКА) є прослуховування автентичних аудіотекстів та виконання тестових завдань (ТЗ) діалогового характеру. Під час виконання даних ТЗ зворотний зв'язок здійснюється за допомогою комп'ютера. Натиснувши кнопку "Check", студент миттєво отримує бали за виконане ТЗ, і цим самим здійснює самоконтроль та, як наслідок, самокорекцію, якщо припущені помилки.

Зробивши огляд комп'ютерних програм, таких як "TestMan" (програма-оболонка для створення ТЗ, що використовується для перевірки знань, навичок і вмінь з будь-якої дисципліни); "Knowing" (програма, яка дозволяє створювати і змінювати ТЗ та автоматично оцінювати результати тестування); "Master Test" (ТЗ, що включають п'ять різних типів відповіді); "CyberTest" (комплекс програм, який призначений для створення тестів та проведення тестування як для СК, так і підсумкового контролю); "Self Test Office" (програма, яку можна використовувати як вдома, так і в навчальних закладах); "Екзамен" (програма, що призначена для тренування і перевірки знань, навичок і вмінь); "Test Creator"; "SW-Learn"; "Tester 85" тощо, ми дійшли висновку, що всі вищевказані програми спрямовані на складання ТЗ, їх редагування, використання різних варіантів питань і відповідей, різних типів і видів ТЗ. Рекомендуємо універсальну програму-оболонку "Hot Potatoes" оскільки вона включає основні типи та види ТЗ, що використовуються нами для навчання аудіювання, зручна і проста у використанні, легко наповнюється і доступна для викладача, який не володіє мовою програмування.

Програма "Hot Potatoes" була створена групою канадських методистів та програмістів на чолі з Martin Holmes, компанією Half-baked Software та the University of Victoria, 1998-2004 (<http://web.uvic.ca/hrd/hotpot/>). Програма складається з 5 видів ТЗ: 1) *вікторина* (або питання з множинним вибором відповіді, короткою відповіддю відкритого типу, вибором декількох правильних відповідей, змішаним типом відповідей) – *JQuiz*; 2) *заповнення пропусків* – *JCloze*; 3) *зіставлення або добір* – *JMatch*; 4) *кросворд* – *JCross*; 5) *послідовне розташування* – *JMix*.

Розглянемо детальніше характеристику типів і видів ТЗ для навчання рівня сформованості АКА. **ТЗ множинного вибору: у відповіді на запитання, у заповненні пропусків / доповненні** (*multiple choice*) – одна правильна відповідь з декількох варіантів. Такі ТЗ важче розробляти, але їх виконання займає менше часу, а результати легко оцінюються. Необхідною вимогою є те, що в процесі створення цих ТЗ слід уникати питань, відповідь на які студент може дати і без аудіювання тексту. До недоліків застосування прийому множинного вибору відносять ймовірність вгадування тестованим правильною відповіддю. При наявності 4-х альтернатив вірогідність угадування правильною відповіддю дорівнює 25 %, при наявності 3-х – 33%. Запитання (*items*) ТЗ множинного вибору мають відповідати таким вимогам: 1) не бути громіздкими та перенасиченими інформацією; 2) бути чіткими та конкретними і стосуватися одного факту, інформація про який міститься в тексті 3) з усіх варіантів відповідей лише один має бути правильним; 4) дистрактори мають бути неправильними, проте схожими на правильний варіант відповіді з метою запобігання випадкового вибору потрібного варіанта. Цей тип ТЗ доцільно використовувати для перевірки вміння розуміти детальну та загальну інформацію аудіотексту.

ТЗ множинного вибору декількох правильних відповідей у доповненні (*multi-select*). В цьому виді ТЗ тестованому пропонується вибрати декілька правильних варіантів із запропонованих, тоді як при множинному виборі пропонується одна правильна відповідь. Цей прийом використовується для перевірки вміння розуміти деталі або специфічну інформацію аудіотексту.

За допомогою **ТЗ перехресного вибору: у зіставленні / встановленні відповідності** (*matching*) можливі такі варіанти зіставлень: слово – синонім, слово – антонім, дефініція – термін, фраза – тлумачення, слово – переклад, слово – зображення, ціле – частина, об'єкт – дія, суб'єкт – типове висловлювання, відгадування предмета / явища за означенням, знаходження пар слів чи речень за якоюсь ознакою тощо. Такий прийом використовуємо для перевірки рівня сформованості вміння мовної антиципації, вміння глобального, детального та вибіркового розуміння аудіоповідомлення.

ТЗ перехресного вибору: у впорядкуванні полягає у створенні ТЗ, в яких необхідно встановити правильну послідовність букв у слові, слів у реченні (перевірка мовленнєвих граматичних навичок), речень у тексті відповідно до послідовності подій аудіотексту. Завдяки цьому прийому перевіряється вміння студентів розуміти аудіотекст детально, тобто членувати текст на логіко-сміслові частини і встановлювати логічні зв'язки між елементами тексту, а отже й утримувати в пам'яті хронологію подій. Серед недоліків використання цього прийому є те, що іноді досить складно укласти ТЗ, в якому послідовність подій буде єдино можливою, адже бувають випадки, коли різні слухачі можуть по-різному сприйняти події тексту, а отже, і розташувати їх у дещо іншій послідовності.

ТЗ альтернативного вибору у визначенні правильності / неправильності твердження. Цей вид ТЗ є нескладним як для укладання, так і для підрахунку результатів. Недоліком цього виду ТЗ є те, що за наявності лише двох альтернатив відповіді ймовірність вгадування правильного варіанта складає 50%. Даний вид ТЗ використовується для перевірки рівня сформованості глобального і вибіркового розуміння аудіотексту.

ТЗ з вільноконструйованою відповіддю: а) у відповіді на питання; б) у заповненні пропусків (*banked gap filling*) / (*open gap filling*) / **доповненні.** Завдяки цьому виду ТЗ можна перевірити мовну компетентність (лексичні, граматичні, фонетичні знання, що засвоїли студенти під час вивчення певної теми, рецептивні лексичні й граматичні навички аудіювання), а також вміння вилучати інформацію глобального та детального характеру. Викладач може надати список всіх пропущених слів / словосполучень на екран безпосередньо при заповненні тексту (*banked gap filling*). В іншому випадку "банк" варіантів відповіді / тестований має заповнювати пропуски відповідно до почутого та сформованих рецептивних лексичних і граматичних навичок аудіювання, мовної здогадки тощо (*open gap filling*).

Отже, використання технологій інтерактивного навчання у вищих навчальних закладах є ефективним засобом вдосконалення процесу навчання, формування та розвитку комунікативної компетентності студентів та цілісного розвитку їх особистості. Крім того використання цих технологій спонукає викладача до самовдосконалення, професійного та особистісного росту. Таким чином, використання технологій інтерактивного навчання у вищих навчальних закладах є необхідною умовою оптимального розвитку і тих, хто навчається і тих, хто навчає.

Список використаних джерел

1. Крапчатова Я. А. Само- і взаємоконтроль рівня сформованості англійської мовної компетентності в аудіюванні у майбутніх філологів з використанням комп'ютерного тестування / Я. А. Крапчатова // Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах :

колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2015. – С. 159–187.

2. Квасова О. Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь: навч. посіб. / О. Г. Квасова. – К.: Ленвіт, 2009.

3. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. – К.: А.С.К., 2004.

4. Hot Potatoes Home Page: [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://hotpot.uvic.ca/index.php>.

5. Kagan S. Kagan cooperative learning / S. Kagan, M. Kagan. – San Clemente, CA: Kagan Publishing, 200.

6. Kagan S. Kagan Structures for English Language Learners / S. Kagan, J. High // ESL Magazine. – 2002. – July/August. – P. 10–12.

7. van Ek J. A. Vantage / J. A. van Ek, L. M. Trim. – Cambridge: Council of Europe, 2001.

References

1. Krapchatova Y. A. Samo- i vzaiemokontrolivnia sformovanosti anhlomovnoi kompetentnosti v audiuivanni u maibutnikh filolohiv z

vykorystanniam komp'uternoho testuvannia / Ia. A. Krapchatova // Suchasni tekhnologii navchannia inozemnykh mov i kultur u zahalnoosvitnikh i vyshchikh navchalnykh zakladakh: Kolektyvna monohrafiia / S. u. Nikolaieva, H. E. Boretska, N. V. Maiier ta in.; za red. S. lu. Nikolaievoi. – K.: Lenvit, 2015. – S. 159–187.

2. Kvasova O. H. Osnovy testuvannia inshomovnykh navychok i vmin: navchalnyi posibnyk / O. H. Kvasova. – K.: Lenvit, 2009.

3. Pometun O. I. Suchasnyi urok. Interactyvni tehnologii navchannia: nauk.-metod. posibnyk / O. I. Pometun, L. V. Pyrozhenko. – K.: A.S.K., 2004.

4. Hot Potatoes Home Page: <http://hotpot.uvic.ca/index.php>

5. Kagan S. Kagan cooperative learning / S. Kagan, M. Kagan – San Clemente, CA: Kagan Publishing, 200.

6. Kagan S. Kagan Structures for English Language Learners / S. Kagan, J. High // ESL Magazine. – 2002. – July/August. – P. 10–12.

7. van Ek J. A. Vantage / J. A. van Ek, L. M. Trim. – Cambridge: Council of Europe, 2001.

Надійшла до редколегії 05.01.18

Y. Krapchatova, Ph.D (Pedagogics), Associate Professor,
O. Golovko, Senior Lecturer,
National Academy of Security Service of Ukraine

THE USE OF INTERACTIVE TECHNOLOGIES FOR IMPROVING COMMUNICATIVE COMPETENCE IN LISTENING AND SPEAKING OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article analyzes interactive technologies for the teaching of speaking and computer technologies for the teaching of listening, which are used to improve the foreign communication skills of students of higher educational institutions. The test tasks for checking the English listening competence at each of the stages of working with audio text are introduced as well as the most widely – spread Cooperative Learning structures known as Kagan Structures, particularly the structures Team Statement, Three-Step-Interview, Inside-Outside Circle, which can be effectively used for developing speaking skills at the foreign language lesson, as the goal of Cooperative Learning is to provide the students with ample opportunities of using the language. So they are more likely to attain fluency or communicative competence. Computer tests are offered to improve students' listening skills and abilities. Various computer exercises are used to check, assess and evaluate lexical and grammatical skills, language and semantic anticipation, understanding of the gist, details and specific information of the text. The stages of working with a listening text (pre-listening, while-listening and post-listening) are provided. The analysis of the "Hot Potatoes" software is given. The following types of computer exercises: multiple choice, multi-select, gap-filling, matching and jumbled-sentence are described and elaborated. A certain computer exercise is used at a certain stage to check and assess a particular skill or ability.

Keywords: listening, speaking, foreign language communicative competence, interactive methods, test tasks.

УДК 378.4

І. Маріуц, канд. пед. наук, асист.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

УНІВЕРСИТЕТИ СВІТОВОГО КЛАСУ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ТА НАЦІОНАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ

Висвітлено особливості створення університетів світового класу. Досліджено досвід американських університетів, а саме Каліфорнійського університету в Лос-Анджелесі. У порівнянні їм охарактеризовано кроки українського уряду та безпосередньо університетів у напрямі створення університетів світового класу в країні.

Ключові слова: університетська освіта, університети світового класу, економіка знань, потенціал університету.

Постановка проблеми. В умовах становлення економіки знань великого значення набуває сприятлива економічна інституційна система, високорозвинений людський капітал, динамічна інформаційна інфраструктура та ефективна національна інноваційна система. Вища освіта займає ключову позицію у кожному з цих напрямів. Особливо важливу роль вона відіграє у створенні високорозвинутого людського капіталу та ефективної національної інноваційної системи.

Метою статті є систематизація поглядів зарубіжних дослідників на функціональні характеристики сучасного дослідницького університету, з'ясування існуючих механізмів визначення статусу університету, формулювання умов, за яких університет може досягти статусу університету світового рівня, визначення можливості створення університету світового класу в Україні.

Стан дослідження. Найбільш активно дослідження перспектив розвитку вищої освіти здійснюються в країнах, що є лідерами міжнародних рейтингів університетів та розвитку міжнародної вищої освіти, тобто у США, Великій Британії, Німеччині, Франції, Австралії, Японії, Китаї, зокрема Ф. Альтбах, К. Морман, Х. Левін (США), С. Маргінсон (Австралія), Н. Фуруширо (Японія), Дж. Найт (Канада), Р. Дім (Німеччина), К. Х. Мок (Гон-

конг), К. Л. Нгок, В. К. Гуо (Китай), М. ван дер Венде (Нідерланди), Дж. Хьюсман, Д. Уотсон (Велика Британія), У. Тайхлер (Німеччина), М. Квієк (Польща), М. Згуровський, С. Кубраков (Україна) та ін. У дослідженнях цих та ряду інших науковців визначені місця та перспективи розвитку вищої освіти в глобалізованому суспільстві знань, показані тенденції до інтернаціоналізації діяльності університетів, до перетворення їх на конкурентоспроможні.

Виклад основного матеріалу. Останні десятиліття розвинені країни світу акцентують увагу на рейтингах університетів, оскільки вони відображають загальне визнання економічного зростання і конкурентоспроможності країни в світі, котрий все більше залежить від знань, а університети відіграють ключову роль в цьому контексті [5].

У доповіді Світового Банку (World Bank) "Про світовий розвиток на 1998/99 рр.", присвяченій розбудові економіки знань акцентується увага на чотирьох ключових елементах: адекватній економічній інституційній системі, високорозвинутому людському капіталу, динамічній інформаційній інфраструктурі та ефективній національній інноваційній системі. Третинна освіта займає центральне місце в кожному з чотирьох елементів, на яких заснована загальна схема, але особливо важливу роль вона відіграє у створенні високорозвинутого людського капіталу та ефективної національної інноваційної системи [7].